

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

Föredragande: C. Andersson

DOM
2012-06-21
Meddelad i
Luleå

Mål nr
556-12 E
D5

SÖKANDE

Aktiebolaget Nordenta, 556049-4899

Ombud: Advokat Carl Norén
Kastell Advokatbyrå AB
Box 7169
103 88 Stockholm

MOTPART

Norrbottens läns landsting
971 89 Luleå

SAKEN

Offentlig upphandling enligt lagen (2007:1091) om allmän upphandling,
LOU

KONKURRENSVERKET	
2012-06-26	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 27776

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 41

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.dom.se

Telefax
0920-29 54 98

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Landstinget genomför en upphandling med öppet förfarande om ramavtal gällande dentalprodukter för Landstinget – division Folktandvården. Upphandlingen uppges gälla under avtalsperioden 1 juli 2012 – 30 juni 2014 med option på förlängning av avtalet med två tolv månadersperioder.

Upphandlingen inleddes i januari 2012 och sista dag för inlämnande av anbud var den 17 april 2012. Aktiebolaget Nordenta ansökte om överprövning den 21 mars 2012, dvs. innan anbudstiden löpt ut.

YRKANDEN M.M.

Aktiebolaget Nordenta yrkar att upphandlingen ska göras om.

Landstinget motsätter sig bifall till ansökan om överprövning.

OMSTÄNDIGHETER I MÅLET

Aktiebolaget Nordenta har till stöd för sitt yrkande bland annat anfört följande.

Uppskattning av volym m.m.

Landstingets upphandling brister i transparens genom att den uppskattade volymen är missvisande. Av förfrågningsunderlaget framgår att upphandlingens värde är beräknat till 20 miljoner kronor. Landstinget köper dock under befintliga avtal dentalprodukter för 12 miljoner kronor per år varför upphandlingens värde under avtalsperioden inklusive optionstiden snarare är 50 miljoner kronor. Landstinget har därför angett missvisande uppgifter om avtalets värde.

En ännu större brist är att leverantörerna inte med ledning av förfrågningsunderlaget kan bilda sig uppfattning om värdet eller volymen på respektive position (185 stycken). Detta är avgörande om leverantörerna ska kunna lämna ett så bra anbud som möjligt. Det finns ingen ledning alls i förfrågningsunderlaget angående detta. Om värdet på upphandlingen skulle vara helt jämt fördelat på samtliga positioner skulle, med utgångspunkt i landstingets uppskattning av upphandlingens värde – varje position vara värd cirka 108 100 kronor. Det verkliga värdet på vissa positioner torde dock i realiteten vara betydligt högre eller betydligt lägre. Vilka positioner som är viktigast framgår inte och för att anbudsgivarna ska kunna lämna ett så konkurrenskraftigt anbud som möjligt måste landstinget ange uppskattat värde på respektive position.

Part i upphandlingen

Landstinget har dessutom angett att ”övriga verksamheter i Landstinget” ska ha möjlighet att avropa från avtalet. Det framgår inte något ytterligare om vilka dessa övriga verksamheter och inte heller vilka belopp dessa kan tänkas avropa produkter till. Det är oklart om uppgiften angående värdet (cirka 20 miljoner kronor) inkluderar eventuella beställningar från övriga verksamheter eller inte. Information om dessa verksamheter i landstinget är givetvis av stor betydelse för anbudsgivarna eftersom det är mot bakgrund av den informationen som anbudsgivarna bedömer omfattningen av ramavtalet samt gör affärsmässiga överväganden såsom planering av framtida leveransbehov.

Enligt 5 kap. 2 § LOU är det dessutom endast de som har varit part till avtalet från början som har rätt att avropa från ramavtalet och vilka dessa är måste givetvis framgå av förfrågningsunderlaget – det är inte förenligt med LOU att låta anbudsgivarna sväva i ovisshet anseende vad som omfattas av ”övriga verksamheter i Landstinget”.

Övrigt sortiment

Landstinget har inte angett vilka bedömningskriterier det avser använda för tilldelning av "övrigt sortiment". Övrigt sortiment är normalt sett den ekonomiskt mest omfattande kategorin produkter och därför av stor betydelse för såväl upphandlande enhet som anbudsgivare. Landstinget har i fråga 8 i frågor och svar uppgett att de angudsgivare som kommer att antas för det övriga sortimentet är de firmor som det tecknas avtal med och som lämnar rabatter. Det är troligt att ett stort antal leverantörer kommer att antas och hur kontrakt dem emellan ska fördelas är oklart. Det framgår heller inte av förfrågningsunderlaget att någon annan fördelningsnyckel kommer att tillämpas vid tilldelningen av kontrakt. Hur rangordningen mellan de antagna leverantörerna ser ut framgår inte. I praktiken innebär detta att landstinget har förbehållit sig en fri prövningsrätt för antagandet av leverantörer avseende "övrigt sortiment".

Fabrikat

Det framgår inte hur många anbudsgivare som kommer att antas på varje position och om samma anbudsgivare kan antas på flera fabrikat på en och samma position. Förfrågningsunderlaget är som upplagt för att landstinget i efterhand ska kunna anta fler anbudsgivaren än vad den som egentligen är det ursprungliga avsikten. Genom otydligheter har landstinget gett sig själv ett stort utrymme för godtyckliga bedömningar. Bristerna i transparens gör att det för en anbudsgivare inte är möjligt att förstå hur ett så konkurrenskraftigt anbud som möjligt ska upprättas och hur många anbud som kan antas på respektive position.

Landstinget har till stöd för sin inställning bland annat anfört följande.

Landstinget har genom ytterligare förtydliganden besvarat och korrigerat eventuella möjligheter till missförstånd. Förfrågningsunderlaget är nu mycket tydligt i enlighet med LOU och de gemenskapsrättliga principerna.

Uppskattning av volym m.m.

Landstinget vill förtydliga att angivet värde på 20 miljoner ska vara en totalsumma per år. En felskrivning i förfrågningsunderlaget gjorde att angivelsen av volymer felaktigt angavs att gälla för hela avtalstiden. Gällande värdet per position har landstinget på förfrågan publicerat all den statistik som finns att tillgå. Filer med statistik finns annonserad och där kan anbudgivarna se hur mycket som beställts per position från de olika leverantörerna. Det finns ingen samlad statistik att tillgå.

Övrigt sortiment

Vad gäller "övrigt sortiment" kan det finnas behov av att köpa någon enskild artikel undantagsvis till någon specifik patient varvid en rabattsats på övrigt sortiment efterfrågas. Det tecknas inget specifikt avtal gällande "övrigt sortiment" utan angiven rabattsats läggs in i avtalen hos de anbudsgivare som blir antagna av landstinget. Övrigt sortiment är inte någon egen position som ingår i upphandlingen. Det som ingår i upphandlingen är angivet per position gällande position 5-925. Då det övriga sortimentet inte ingår i upphandlingen och därför inte heller utvärderas kan det inte påverka valet av leverantör per position. Användet av rabattsats i upphandlingar av omfattande förbrukningsupphandlingar får anses vara branschpraxis och allmänt tillämpat.

Positionerna 5-925 står för den överlägset största delen av köpen inom dentalförbrukning och är de artiklar som har en väsentlig förbrukning och ett värde av betydelse. "Övrigt sortiment" sett till värdet står för en mycket liten del av totalvärdet på upphandlingen. Värdet per artikel inom övrigt sortiment är så pass litet att det understiger lagens tillämpning.

Fabrikat

Upphandlingen omfattar 185 olika positioner och utvärderas på lägsta pris per position. För varje position kan maximalt fem fabrikat antas. Om det inkommer anbud på fem eller fler olika fabrikat som uppfyller skallkraven kommer fem olika fabrikat att antas. Detta innebär att om det inkommer anbud som innehåller offerter på mindre än fem olika fabrikat, vilka uppfyller skallkraven, kommer de antal olika fabrikat att antas som är möjligt, per position. Det är omöjligt för landstinget att i förväg ange exakt hur många fabrikat som kommer att antas per position eftersom att det beror på de inkomna anbuden, dock kommer antalet aldrig att överstiga fem.

Landstinget kommer därefter att anta upp till fem fabrikat per position utvärderat på lägsta pris. Med "fabrikat" menas märke inte leverantör/anbudsgivare. Landstinget kommer att anta de fem fabrikat (märken) som efter genomförd kvalificering och prövning av skallkrav har lägst pris. Detta oavsett vem som är anbudsgivaren. Landstinget kommer inte att utvärdera per position per anbudsgivare utan per position per fabrikat märke. Detta skulle, rent teoretiskt sett, kunna innebära att landstinget kan anta fem olika fabrikat från en och samma anbudsgivare eller fem olika fabrikat från fem olika anbudsgivare per position, samt ett antal varianter däremellan. Det är fabrikatet "märket" som utvärderas per position och lägsta pris, inte anbudsgivaren.

Part i upphandlingen

Part till avtalet är Norrbotens läns landsting i sin helhet, vilket tydligt framgår av bland annat avtalsmallen. Landstinget har valt att förtydliga informationen med att ange vilka som är de verksamheter och divisioner som historiskt sett nyttjar avtalet. Det är dock viktigt att landstinget som helhet har rätt att nyttja avtalet. Värdet om 20 miljoner kronor per år är för alla divisioner/enheter inom landstinget sammantaget.

Aktiebolaget Nordenta har till bemötande av landstingets yttrande bland annat anfört följande.

Uppskattning av volym

Det finns anledning att ifrågasätta landstingets nya värdering av upphandlingen till 20 miljoner per år då landstingets inköp av dentalprodukter under befintliga avtal uppgår till drygt 12 miljoner kronor per år. Denna ovisshet om värdet på upphandlingen innebär att förfrågningsunderlaget brister i transparens.

Landstinget förtydligar inte värdet eller volymen på de respektive 185 positionerna på annat sätt än att påstå att man publicerat all den statistik som finns att tillgå. Bristen i förfrågningsunderlaget i detta avseende kvarstår. Den potentiella skillnaden i värde mellan de olika positionerna och därmed otydligheten i förfrågningsunderlaget är än större nu när landstinget uppskattar upphandlingens värde till 20 miljoner kronor per år.

Övrigt sortiment

Landstingets "förtydligande" vad gäller "övrigt sortiment" bekräftar att det inte finns något kriterium för tilldelning av kontrakt avseende "övrigt sor-

timent". Landstinget förbehåller sig således i praktiken fri prövningsrätt av leverantörer av de produkter som faller under "övrigt sortiment". Detta är inte förenligt med LOU.

Det är inte heller tillåtet att dela upp ett kontrakts värde i flera delar på så sätt som landstinget uppger – det torde vara ostridigt att det sammanlagda värdet av "övrigt sortiment" med råge överskrider tröskelvärdet av LOU.

Anbudsgivarna har ingen som helst information om vad som krävs för att utforma ett konkurrenskraftigt anbud vad gäller det "övriga sortimentet". Det är tydligt att förfrågningsunderlaget brister i transparens.

Fabrikat

Vad gäller landstingets förtydligande avseende "fabrikat" på samma position är det fortfarande oklart om endast en eller fler anbudsgivare kan antas avseende ett och samma "fabrikat". Förfrågningsunderlaget brister fortfarande i transparens i detta avseende. När landstinget väljer att anta upp till fem olika fabrikat per position kommer principen om lägsta pris i praktiken inte att få utslag vid kontraktstilldelningen. Det finns anledning att anta att landstinget kommer att välja ett "fabrikat" efter fritt skön – och inte vara bunden av det fabrikat som har det lägsta priset i respektive position.

Landstinget svarar bland annat följande.

Uppskattning av volym

Den uppskattning landstinget har gjort baseras på landstingets inköp under tidigare år. Landstinget har köpt tandvårdsmaterial för 18 miljoner kronor under år 2011. Av de leverantörer som hör till detta avtalsområde uppgick totala köpen till 13 miljoner kronor under år 2011. Landstinget har publice-

rat detaljerad statistik för att säkerställa för alla anbudsgivare den totala omfattningen av upphandlingen. Det är inte möjligt att lämna garantier vid denna typ av upphandling då dessa skulle ligga lågt och ge en än mer missvisande bild. Avsaknaden av garantier kan inte ses som en brist på transparens. Landstinget kan inte lämna exakta siffror då den inte kommer att köpa exakt samma som tidigare. Det har i upphandlingen publicerats statistik från alla leverantörer som finns på nuvarande avtal för dentalprodukter. Från dessa går det att utläsa köpta volymer per artikel och leverantör. Utlämnandet av en så omfattande och detaljerad statistikinformation uppfyller mer än väl kravet på transparens. Avsaknaden av en exakt volym per position och på upphandlingen som helt innebär inte att principen om öppenhet trätts för när. Det finns heller ingen skyldighet enligt lag eller praxis för en upphandlande myndighet att ange exakta volymer.

Övrigt sortiment

Upphandlingen omfattar positionerna 5-925 och gällande dessa positioner finns det tydligt angivet hur utvärdering och tilldelning kommer att ske. Påståendet att landstingets köp av dentalprodukter till största delen ligger utanför dessa positioner är helt felaktigt. Värdet av eventuella artiklar som inte är upptagna per position i upphandlingen är av ringa betydelse. Det står landstinget fritt att dela upp upphandlingen i olika avtalsområden i grupper, enskilda positioner eller rent av i separata upphandlingar. Landstinget har gjort en bedömning om vilka artiklar som har så stort värde att de ska upphandlas. De artiklarna finns med angivna per position i denna upphandling. Det övriga sortimentet och den rabattsats som efterfrågas ingår inte i upphandlingen och kommer inte att påverka utvärderingen av de positioner som de facto ingår i upphandlingen. Förfrågningsunderlaget brister därmed inte i transparens då tilldelningskriterier för det som ingår i upphandlingen finns tydligt angivet.

Fabrikat

Landstinget har behov av flera fabrikat gällande samma artikel och utvärdering sker per produkt ”produktnamn”. Teoretiskt sett kan en leverantör antas för flera olika fabrikat på samma position.

Aktiebolaget Nordenta

Uppskattning av volym

Aktiebolaget Nordenta har aldrig påstått att avsaknaden av garantier på vissa volymer ska ses som en brist i transparens. Däremot är landstinget tvunget att ange uppgift om förväntad avropsvolym (jmf. Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 juni 2000 i mål nummer 1669-2000). Eftersom enskilda tilldelningsbeslut kommer att meddelas för var och en av alla positioner (185 st) bör upphandlingen ses som 185 stycken separata upphandlingar med separata tilldelningsbeslut. Landstingets skyldighet att ange volym gäller därför för varje enskild position. Det är uppgift om volymens fördelning mellan positionerna och inte upphandlingens sammanlagda värde som är nödvändig för att anbudsgivarna ska kunna upprätta konkurrenskraftiga anbud. Landstingets statistik ger inte någon vägledning utan tvärtom missleder den anbudsgivarna då statistiken innehåller mängder med felaktiga uppgifter.

Övrigt sortiment

Övrigt sortiment överskrider med råge tröskelvärdet enligt LOU och enligt Aktiebolaget Nordentas statistik avseende försäljning till landstinget under 2011 och försäljning avseende ”övrigt sortiment” framgår att drygt 1,9 miljoner kronor av sammanlagt 6,7 miljoner (ca 29 procent) utgör försäljning av ”övrigt sortiment”. Det är i stort sett samma sortiment som ligger i

positioner i det nuvarande ramavtalet som i det ramavtal som landstinget avser att upphandla i aktuell upphandling. En betydande del av dentalförbrukningsprodukterna kommer således att avropas under ”övrigt sortiment”.

Efter landstingets svar kan det vidare konstateras att anbudsgivarna inte får reda på förutsättningarna för tilldelning av kontrakt av en betydande del i upphandlingen.

Fabrikat

Vad Aktiebolaget Nordenta ifrågasätter är hur kontraktstilldelningen ska gå till vid avrop från ramavtalet i de positioner där rangordning har angetts ligga till grund för tilldelning av kontrakt. Det naturliga vore att de anbudsgivare som offererar produkter för respektive position rangordnas efter prissättning av produkterna och att avrop görs enligt rangordning varvid anbudsgivaren levererar den i anbudet prissatta produkten till landstinget. Den anbudsgivare som offererat det lägsta priset bör rangordnas först och därefter till den leverantör som offererat den näst lägsta priset osv. Detta vore förenligt med LOU.

Enligt landstinget kommer ”fabrikaten” att rangordnas efter lägsta pris och avrop kommer att ske i enlighet med rangordningen. Landstinget kan alltså välja ett visst fabrikat trots att det finns anbud med billigare fabrikat. Detta är inte transparent och tillförsäkrar inte att principen om lägsta pris i praktiken får genomslag vid kontraktstilldelningen.

Landstinget motiverar sin modell för tilldelning av kontrakt med att landstinget har behov av flera olika fabrikat gällande samma artikel. Detta ”behov” ska inte ge landstinget fritt skön att välja produkter. Samtliga fabrikat

måste uppfylla kraven i upphandlingen. Landstinget ska inte ha någon rätt att välja ett fabrikat när det finns likvärdiga fabrikat som är billigare.

Landstinget ger sig själv möjlighet att välja fabrikat som inte har det lägsta priset i respektive position – detta innebär att principen om ”lägsta pris” inte får genomslag i praktiken. Detta är ett brott mot principerna om lika-behandling och transparens.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER M.M.

I 1 kap. 9 § LOU anges principerna för offentlig upphandling. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU stadgas att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I 5 kap. 2 § första stycket LOU anges bland annat att kontrakt som grundar sig på ramavtal ska tilldelas enligt 4, 6 eller 7 §§.

I 15 kap. 5 § LOU anges att om ett ramavtal ingås med flera leverantörer, i enlighet med 6 eller 7 §, ska dessa vara minst tre, om det finns ett tillräckligt antal leverantörer som uppfyller urvalskriterierna och ett tillräckligt antal godtagbara anbud som uppfyller de tilldelningskriterier enligt 12 kap. 1 § andra stycket som angetts i förfrågningsunderlaget.

15 kap. 6 § LOU anges att om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § får tilldelning som grundar sig på ramavtalet ske genom tillämpning av villkoren i ramavtalet utan förnyad inbjudan att lämna anbud. Kontrakt ska tilldelas den leverantör som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet.

5 kap. 7 § LOU anges bland annat att om ett ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § och om inte alla villkor är angivna i ramavtalet, ska parterna inbjudas att på nytt lämna anbud i enlighet med de villkor som anges i ramavtalet. Dessa villkor får om det är nödvändigt preciseras och vid behov kompletteras med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Beträffande ramavtal uttalas i förarbetena till LOU bl.a. följande. En viktig utgångspunkt inför ett upphandlingsförfarande är att den upphandlande myndigheten tar ställning till om upphandlingen lämpligen bör genomföras genom att använda ramavtal och – om ramavtal väljs – hur upphandlingen ska utformas så att konkurrensen inte påverkas negativt. Ett ramavtal kan antingen innehålla fullständiga villkor för senare anskaffningar på grundval av ramavtalet eller inte göra det. I det senare fallet ska leverantörerna bjudas in för att på nytt lämna anbud på grundval av de villkor som anges i ramavtalet. Från ett leverantörsperspektiv är det viktigt med ett visst mått av förutsägbarhet så att leverantörer som är parter i ramavtal kan uppskatta och planera hur stora resurser som måste avsättas till ett visst ramavtal. Ett krav på ramavtalets innehåll bör därför införas i den meningen att ett ramavtal som innehåller samtliga villkor för senare kontraktstilldelning måste innehålla villkor i form av rangordning eller annan fördelningsnyckel som säkrar att tilldelningen sker på ett objektiva sätt (prop. 2006/07:128 s. 173 ff.).

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten konstaterar att det är den upphandlande myndigheten som bestämmer hur förfrågningsunderlaget ska utformas och vilken utvärderingsmodell den önskar använda i en upphandling, så länge det inte strider mot LOU. Av transparens – och likabehandlingsprinciperna följer att den upphandlande myndighetens krav och utvärderingsmodell ska ha angivits på ett sätt som är tillräckligt för att en leverantör med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget ska kunna skapa sig en bild av möjligheterna att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Höga krav bör ställas på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av ett förfrågningsunderlag. De rättsprinciper som anges i 1 kap. 9 § LOU omfattar således ett krav på förutsebarhet. Det innebär att prövning och utvärdering ska ske samt kontrakt tilldelas på det sätt som anges i förfrågningsunderlaget.

Vidare vad gäller utformningen av förfrågningsunderlag har Högsta förvaltningsdomstolen uttalat att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. Detta följer av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens. De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (se RÅ 2002 ref. 50).

Förvaltningsrätten konstaterar att principerna om likabehandling, icke-diskriminering, transparens och proportionalitet gäller vid all upphandling, således även vid upphandling av ramavtal. Kravet på likabehandling innebär bl.a. att tilldelningskriterierna enligt ett ramavtal inte får ge den upphandlande myndigheten obegränsad valfrihet och kravet på transparens får anses innebära att en leverantör som tar del av förfrågningsunderlaget ska

få klart för sig hur tilldelningen av kontrakt enligt ramavtalet kommer att ske. Det är t.ex. av betydelse att veta i vilken mån förnyad konkurrensut-sättning blir aktuell eftersom detta är förenat med ytterligare arbete och därmed kostnader. Om det inte är tydligt vad ramavtalet innebär beträffande tilldelningen kan leverantörer komma att avstå från att lämna anbud i upphandlingen av ramavtalet.

Av förfrågningsunderlaget framgår det att ramavtalet avser dentalprodukter för leverans till Norrbottens läns landsting, division Folktandvården. Vidare uppges Folktandvården omfatta 37 kliniker samt 5 tandtekniska laboratorier. Samtliga uppges avropa från avtalet. Även övriga verksamheter i landstinget anges ha möjlighet att avropa från avtalet. Landstinget har förtydligt att landstinget är part i sin helhet samt att värdet om 20 miljoner kronor per år gäller för alla divisioner/enheter inom landstinget sammantaget. Förvaltningsrätten anser inte att förfrågningsunderlaget brister i transparens beträffande vem som är part i upphandlingen.

Vad gäller utvärderingen av anbuden anges i förfrågningsunderlaget att landstinget kommer att utvärdera anbuden enligt lägst pris per position samt att upp till fem (5) fabrikat kommer att antas per position – med undantag för vissa produktgrupper angivna i förfrågningsunderlagets punkt 2.10.1.

Sökanden har bland annat anfört att modellen för utvärdering är otydlig samt i princip ger landstinget fri prövningsrätt vid valet av produkt.

Landstingets har i förtydligande beskrivning uppgett att utvärderingen kommer att ske enligt lägsta pris per position och det framgår – enligt förvaltningsrättens mening – med tillräcklig tydlighet hur urvalet kommer att ske. Det saknas därmed utrymme för godtyckliga bedömningar i sådan

grad att det finns skäl att anta att tilldelningen inte görs på objektiva grunder.

Landstinget har vidare i förtydligande uppgett att det totala värdet för upphandlingen uppgår till 20 miljoner kronor per år och inte det i förfrågningsunderlaget felaktigt angivna totala värdet på 20 miljoner kronor för hela avtalstiden. Det kan i och för sig ifrågasättas om den uppskattade volymen om 20 miljoner kronor ger en helt rättvisande bild mot bakgrund av den inköpsstatistik som landstinget har publicerat – avseende uppgifter om tidigare inköp och gällande samma produkter som nu är föremål i den aktuella upphandlingen. Förvaltningsrätten anser trots detta att de publicerade uppgifterna samt vad landstinget senare förtydligat i tillräcklig mån kan läggas till grund för en uppskattning av förväntad volym. Förvaltningsrätten anser därför sammafattningsvis att den lämnade informationen är utformad och uppskattad med sådan tillräcklig tydlighet att det inte kan antas ha begränsat möjligheten för anbudsgivare att lämna konkurrenskraftiga anbud.

Förvaltningsrätten bedömer även vad gäller de 185 olika positionerna att anbudsgivare med ledning av de i upphandlingen lämnade uppgifterna, med tillräckligt mått av förutsägbarhet kan bilda sig en uppfattning om volymen i de olika positionerna.

Landstinget har uppgett att övrigt sortiment ingår i det totala värdet under avtalsperioden och vidare förtydligat att detta inte kommer att påverka utvärderingen av inkomna anbud. Anbudsgivarna ska emellertid lämna en rabattsats för det fall att det finns ett behov att köpa enstaka artiklar undantagsvis till exempelvis någon specifik patient. Det tecknas enligt landstinget inget specifikt avtal gällande det övriga sortimentet utan angiven rabattsats läggs in i avtalen hos de antagna anbudsgivarna. Det övriga sortimentet ingår således inte i någon egen position. Förvaltningsrätten finner

att detta förfaringssätt inte begränsar anbudsgivarnas möjlighet att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Det saknas därmed även i detta fall enligt förvaltningsrättens mening utrymme för godtyckliga bedömningar i sådan grad att det finns skäl att anta att utförandet inte görs på objektiva grunder.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis inte visat att brister i förfrågningsunderlaget eller i utvärderingsmodellen är av den art och omfattning att grund för åtgärder enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger. Det som Aktiebolaget Nordenta anfört innebär inte enligt förvaltningsrätten att landstinget har brutit mot någon bestämmelse i LOU och att detta har medfört att bolaget lidit eller kan komma att lida skada. Ansökan om överprövning ska således lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C)

Britt Dahlin

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.